

**Din Patrimoniul Memorialului Ipotești – *Biblioteca Familiei*, nr. 15 din
14 aprilie 1891**

Pe Grigore H. Granda, Eminescu trebuia să-l fi cunoscut, mai întâi, datorită poeziilor sale, dacă nu din volumul *Preludele* (București, 1862), atunci din *Lepturariul* lui Aron Pumnul, care includea *Cînt de leagăn* în tomul II, partea (Viena, 1863).

Îl întâlnește, probabil, în 1869, la București, unde pe 1 aprilie a aceluiași an, la inițiativa lui Grigore H. Granda se înființase Societatea „Orientul” al cărei scop era promovarea culturii literare „prin discuții, lecturi, comunicări intime și publicații”. Cercul, cu sediul în pasajul român, „a avut o singură ședință pe săptămână, în urmă două”, pe care le frecventa și Eminescu (G. Bogdan-Duică, *Eminescu și Societatea „Orientul” // Cosînzeana*, 30- XI, 1925, p. 307-308).

În ședința din 29 iunie 1869, se stabiliseră comisiile care „să facă în lunile Iulie și August excursii în părțile Daciei și să culegă tot ce vor putea din ceea ce se atinge de literatura poporană: poesii, basme, etc.”. Eminescu, împreună cu Basarab și V. Dimitrescu, făcea parte din comisia pentru Moldova, iar Granda, alături de Cârlova, din comisiile „pentru județele muntene dincoace de Olt”, Granda fiind responsabil și pentru „corespondințele din Macedonia” (G. Bogdan-Duică). În același an, Eminescu avea să plece la Viena.

Și Grigore H. Granda, „după ce își stabili reputațiunea între Români” (talentul lui Granda atrăsese atenția lui Bolintineanu și mai multe saloane din București își deschiseseră ușile pentru el), plecă „în Belgia spre a urma studiile în litere”. Anterior, Grigore H. Granda făcu, pe la 1862, școala de medicină sub direcția doctorului Davila. (Pe atunci, își făcea studiile la aceeași școală și unul dintre frații mai mari ai poetului, Ilie Eminovici.)

La întoarcere în țară, Grigore H. Granda – după cum aprecia *Biblioteca Familiei*, nr. 15 din 14 aprilie 1891 (un exemplar se păstrează astăzi în Fondul Documentar Ipotești) – „devenise un ziarist de multă forță”. Autorii *Publicațiunilor periodice românești* (Tom I, București, 1913) îl amintesc la rubrica mai multor reviste din epocă: „Bucegiu” (București, ianuarie – ? 1879) – redactor; „Ciocoiul” (București, 13-29 iulie 1884) – redactor; „Dâmbovița” – proprietar din 8 noiembrie 1864; „Literatorul” – colaborator; „Resboiul” (București, 17 septembrie 1877 – 27 iunie 1879) – redactor responsabil; „Steaua Dunărei” (6 mai – 24 octombrie 1882); „Revista Literară” – colaborator; „Steaua Daciei” (București,

aprilie – ? 1871) – redactor; „Strechea” (București, 16 noiembrie 1867 – 29 aprilie 1868) – redactor etc.

Grigore H. Granda a lucrat, împreună cu Ioan Slavici, și la „Timpul”, până la intrarea lui Eminescu în redacție. Partidul Conservator încredințase ziarul lui Granda, care era cunoscut pentru atitudinea sa antiliberală, pe 18 noiembrie 1876. Însă „gruparea junimistă din Partidul conservator îl suspectează pe Gr. H. Granda pentru faptul că nu făcea suficientă propagandă «Convorbirilor literare»”. Chiar Maiorescu îi scrie lui I. Negruzzi pe 17/29 ianuarie 1877 că „de la «Timpul» nu se putea atepta nimic câtă vreme îl redacta fleacul acela de Granda” (M. Eminescu, *Opere*, Vol. X, București, 1989, p. VI).

Gr. H. Granda părăsește „Timpul” în iulie 1877, iar Eminescu vine în redacție în noiembrie a aceluiași an. Ioan Slavici, în *Amintiri*, scrie că și Granda îi ținea „societate” lui Eminescu, alături de Scipione Bădescu, Ronetti Roman sau Caragiale (I. Slavici, *Amintiri*, București, p. 123).

Granda întemeiază în septembrie ziarul „Resboiul”. Îndepărtat de la redacția și proprietatea acestuia la 27 iunie 1879, el îi intentează un proces proprietarului Ioan Weiss, care durează până în martie 1880, fără a se pronunța o sentință. Granda nu mai așteaptă rezultatul și publică ziarul în continuare. Iar în 1884, scoate o serie de gazete sporadice. Toate poarta anul I, având numerotația neregulată. Adesea numerotația unui ziar era în continuarea altui ziar, succedându-se la numerotație mai multe ziare: „Ciocoiul”, „Ciolanul”, „Ciomagul”, „Conservatorul”, „Grivița”, „Opincarul”, „Opiniunea”, „Opiniunea țerei”, „Steua Du-narei”, „Stindardul”, „Topuzul” și „Toroipanul” (*Publicațiunile*, p. 553).

La un articol publicat de Granda în „Resboiul”, Eminescu scrie, în replică, *O întâmpinare*: [„În «războiul» d-lui Gr. H. Granda”]:

„Am ruga pe onor. confrate să nu confunde procesele de datorii ce le are și sentințele ce le obțin creditorii de-ai săi de la tribunalele civile cu opoziția albă. Asemenea l-am ruga să nu atribuie redacției «Timpului» cuprinsul anunțurilor de pe pagina a patra, unde în adevăr între «Vinul de Chapoteaut cu peptone de pepsină» și «Pastilele Dethan cu sarea lui Bertholet» întâlnim un aviz al custodelui, ce, conform c-o sentință a Tribunalului Ilfov, secția comercială, încasează în socoteala d-lui N. Miulescu, tipograf, veniturile «Războiului» – Granda.

Ce au însă a face toate acestea cu opoziția albă, cu pretinsele interese ale coteriei de-a compromite ziarul d-sale? Opoziția albă dă sentință la tribunalul

comercial sau ea pune custode? Avem a împărți așa de puțin cu procesul d-lui Granda ca și cu vinul Capoteaut sau cu sarea Bertholet. D. Granda afirmă că spune totdeauna adevărul. Tocmai adevărul ani dori să-l spună totdeauna. Atunci desigur n-am fi avut ocazia a-i da dezmințirea de față” („Timpul”, 18 aprilie 1882).

Ala Sainenco,
Memorialul Ipotești

19 APRILIE 1881.

BIBLIOTECA FAMILIEI

ABONAMENTUL SE PLĂTEȘTE ÎNAINTE
1 AN, 12 LEI; 6 LUNI, 6 LEI; 3 LUNI, 3 LEI
Scrisorile nefrancate se refuza

BIROUL: Strada Terenilor 15 BUCUREȘTI
APARE DUMINECA
Director: VASILE ALEXANDRESCU

Cerere de abonament vor fi însoțite de ramburs
PENTRU STREINĂTATE SE ADĂUGĂ PORTUL
Manuscrisurile nepublicate nu se înmulțesc.

GRIGORIE H. GRANDA

Grigorie H. Granda e român-macedonean. Pe la anul 1862 țien școala de medicină de sub direcția doctorului Davila. Începând însă a scrie versuri lăsa cu totul la o parte medicina. Nenumăratului Bolinteanu îi fu atrasă atenția de talentul deosebit al lui Granda și îl protejă la începutul carierei. Mai târziu îi fură deschise mai multe saloane din București, între care și acela al lui Ion Ghica.

Dupe ce își stabilî reputațiunea între Români, Granda plecă în Belgia spre a urma studiile în litere. Acolo se făcu mult tubit publicând poezia «Meuză la Liège». Și absolvînd universitatea, se întoarse în țară unde se dete cu totul literaturii.

Fu unul dintre colaboratorii «Dumbrăvițelor» dirijate de Bolinteanu. Deschise dupe aceea revista «Albina Pîndului» la care streluciră numele lui Bolinteanu, M. Macedonski, M. Zamfirescu, V. Păun și alții, care dură mai mult timp. Fu director al «Monitorului Oficial».

El pe la 1877 devenise un ziarist de multă forță: sub direcția lui apără «Revoluția». Tot ziare redactate de Granda fură: «Bistrița», «Sentinela».

Un cap d'operă poetică va rămîne poezia lui Granda «Îmîrii» iar romanul «Fulgă» nu va pieri.

Sub titlul «Mozotul» și «Nostalgia», a publicat două volume de poezii.

Actualmente Gr. Granda, de și scrie rar este urmașul farmecului lui Bolinteanu.

El e acum în etate de vreo 48 ani și e profesor la Bacău.

CRONICA SEPTEMANEI

Septemăna asta a fost a alogerilor.— De mult nu s'a pus atîta pasiune și

nu a fost atîta febrere, și atîtea diviziuni de partide și particele ca acum!...

În momentul cînd scriu aceste rînduri nu se scie încă rezultatul, însă nu este greu de prevădut: — Țara o fi ea foarte liberă de la un capăt pînă la celălalt, dar vorba e în mîna cui e sacul cu grîunțe?... Apoi dacă e într'a guvernului, la ce v'e mai faoșii că nu scîii rezultatul?

Cu cine e țara?... E! aci se schim-

gropăciunea lui e o vreme frumoasă, cu un soare strelucitor... atunci individul Y, în discursul său, nu uită obiceiul lui: «Jălnică adunare, viața răposatului a fost atît de senină, în cît natura mamă a îngrijit ca frumoasa și de aghi să fie justă în fățigăre a vieții celui care a apus!» Său... dacă, din potrivă, îngropăciunea are loc pe o vreme noroasă, și chiar ploaasă, atunci fabricantul discursului, întrebuințază celălalt clișeu: «Vedeți, jălnică adunare, cît de ireparabilă este pierderea ce aghi simțim cu toții!... Iată, pînă și natura se asociază la durerea noastră!... Nori groși au acoperit cerul, care plînge, udându-ne pînă la pielea cu lacrimile sale!...»

Așa dar vedeți că putem peea bine să luăm timpul drept barometru în cestința de față, și fiind-că cerul e înorat, cînd scriu acestea, prevădîm agitare de spirite, și fiind-că burnițescă, prezicem care-cari părueli!...

Nu asigurăm că va fi așa, însă dacă așa se va întîmpla, să nu neglijați, iubii cititori, a ne acorda teschercaua de liberă practică a profesiei!...

Și fiind-că nu am putut spune cu precisiunea jurnalelor zilnice, care a fost rezultatul alegerilor, să trecem la cea fătă preocupare de căpetenie a timpului, la aceea a beneficiarilor artiștilor.

De o cum dată avem mîine, Duminică, beneficii simpatice și mult talentatei artiște, d-na *Constanța Gînescu*, cu piesa *Veigășul lui Teodor*, care se va reprezenta la 4 oră ziua, fiind-că seara, nu e sloboz; seara începe seria spectacolelor religioase care se reprezintă o dată pe an, în vederea Sf. Pîsca.

Îndemnăm cu sfîrșință pe amatori de teatru, să vie în nr. mare, să încurajeze pe beneficiantă, înții ca o recompensă pentru dovozile de deosebit talent ce le-a dat ori de cîte ori i s'a prezintat ocazia, și al doilea fiind-că d-na *Gînescu* fiind artiștia